

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain sekä koulutuskorvauksesta annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain sekä koulutuskorvauksesta annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta (HE 76/2018 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta (StVM 5/2018 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 21 a §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 542/2012,
muutetaan 21 §, 21 a §:n 1 ja 2 momentti, 21 b—21 d §, 21 e §:n 1 momentti, 21 g §:n 1 momentti, 22 §:n 1 momentin 2 kohta, 22 a §:n 1 momentin 3 kohta ja 24 i §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 522/2018, seuraavasti:

21 §

Maksujen määrääminen ja perintä

Työllisyysrahasto määrää työnantajan työttömyysvakuutusmaksun maksettavaksi neljä kertaa vuodessa työnantajaa kuulematta 19 a §:n mukaisen palkkasumman perusteella noudattaen 18 §:ää, 21 b §:n 3 ja 4 momenttia ja 21 d §:ää. Työllisyysrahasto antaa työttömyysvakuutusmaksusta valituskelpoisen päätöksen, josta käy ilmi tulorekisteriin ilmoitettu palkkasumma ja sen perusteella määräytyvä työttömyysvakuutusmaksu.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, Työllisyysrahasto voi työnantajan tekemästä pyynnöstä määrätä työttömyysvakuutusmaksun maksettavaksi ennakkona noudattaen 21 a ja 21 b §:ää. Pyyntö on tehtävä Työllisyysrahastolle vakuutusvuotta edeltävän marraskuun 15 päi-

Eduskunnan vastaus EV 118/2018 vp

vään mennessä tai toiminnan alkaessa kesken vakuutusvuoden ennen ensimmäisen palkkatietoilmoituksen tekemistä tulorekisteriin. Maksutapaa voidaan muuttaa seuraavan vakuutusvuoden alusta. Maksutavan muutosta tulee pyytää vakuutusvuotta edeltävän marraskuun 15 päivään mennessä.

Työnantaja vastaa palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun suorittamisesta Työllisyysrahastolle. Työllisyysrahasto määrää ja perii työnantajalta palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun 19 a §:n mukaisen palkkasumman perusteella.

Työllisyysrahasto määrittää 1—3 momentissa tarkoitetut palkkasummat työnantajan tulotietojärjestelmästä annetun lain (53/2018) mukaiseen tulorekisteriin, jäljempänä *tulorekisteri*, ilmoittamien tämän lain 19 ja 19 a §:n mukaisten tulotietojen ja muiden ilmoittamien tietojen perusteella. Päätöstä ei tarvitse perustella hallintolaissa (434/2003) säädetyllä tavalla, jos siinä ei poiketa työnantajan tulorekisteriin ilmoittamasta palkkasummasta.

21 a §

Ennakon määrääminen ja muuttaminen

Määrättävän ennakon on vastattava mahdollisimman tarkoin maksuvelvollisen työnantajan ja palkansaajan 18 §:ssä säädettyä maksuvelvollisuuden lopullista määrää. Työllisyysrahastolla on oikeus määrätä työttömyysvakuutusmaksun ennakko työnantajaa kuulematta siten, että ennakko perustuu yleiseen palkkakehitykseen ja:

- 1) työnantajan Työllisyysrahastolle ilmoittamiin tietoihin;
- 2) työnantajan tulorekisteriin ilmoittamiin, määräämistä välittömästi edeltäviin 12 kuukautta koskeviin tulotietoihin;
- 3) työnantajan tulorekisteriin ilmoittamiin, 2 kohdassa säädettyä lyhyemmässä ajassa kertyneisiin tulotietoihin, jos tulotietoja on ehtinyt kertyä vain tältä ajalta; tai
- 4) 21 c §:ssä säädettyyn arvioimalla määrättyyn työttömyysvakuutusmaksuun.

Työllisyysrahasto voi muuttaa määrättyä ennakkoa työnantajan vaatimuksesta. Työnantajan on haettava ennakon alentamista ennen vakuutusvuoden loppua. Ennakkoa ei kuitenkaan voi hakea pienemmäksi kuin mitä tulotietojärjestelmästä annetun lain 6 §:n mukaan on jo siltä vakuutusvuodelta ilmoitettu työttömyysvakuutusmaksujen alaista palkanmaksua. Liikaa maksettu ennakko on viipymättä palautettava.

— — — — —

21 b §

Työttömyysvakuutusmaksun määrääminen

Työllisyysrahasto määrää työttömyysvakuutusmaksun kalenterivuositain vakuutusvuotta seuraavan kesäkuun loppuun mennessä. Työnantajan toiminnan lakatessa Työllisyysrahasto voi määrätä työttömyysvakuutusmaksun kesken vakuutusvuoden. Työttömyysvakuutusmaksu määrätään niiden tietojen perusteella, jotka on ilmoitettu tulorekisteriin. Jos vakuutusvuodelta määrättävä työttömyysvakuutusmaksu on suurempi kuin peritty ennakko, Työllisyysrahasto perii työnantajalta työttömyysvakuutusmaksun ja perityn ennakon välisen erotuksen. Jos työttömyysvakuutusmaksu on pienempi kuin peritty ennakko, Työllisyysrahasto maksaa työnantajalle työttömyysvakuutusmaksun ja perityn ennakon välisen erotuksen.

Eduskunnan vastaus EV 118/2018 vp

Työllisyysrahasto antaa työttömyysvakuutusmaksusta valituskelpoisen päätöksen, josta käy ilmi vakuutusvuoden palkkasumma ja sen perusteella määräytyvä työttömyysvakuutusmaksu, vakuutuskaudelta maksettu ennakko sekä 1 momentissa tarkoitettu työnantajalle määrätty tasausmaksu tai työnantajalle maksettava ennakonpalautus. Päätöstä ei tarvitse perustella hallintolaissa säädetyllä tavalla, jos siinä ei poiketa työnantajan tulotietojärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettuun tulorekisteriin ilmoittamista tulotiedoista muodostetusta palkkasummasta.

Jos työttömyysvakuutusmaksu on jäänyt määräämättä, Työllisyysrahasto määrää puuttuvan työttömyysvakuutusmaksun maksettavaksi. Päätös on tehtävä kolmen vuoden kuluessa vakuutusvuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta.

Työllisyysrahasto voi määrätä työttömyysvakuutusmaksun ennen yritystoiminnassa tapahtunutta järjestelyä vallinneen tilanteen mukaan, jos järjestelyn ilmeisenä tarkoituksena on ollut kiertää työttömyysvakuutusmaksua koskevia säännöksiä. Yritystoiminnassa järjestelyjä tehneen työnantajan on esitettävä selvitys siitä, että järjestelyyn ei ole ryhdytty siinä tarkoituksessa, että yritys vapautuisi työttömyysvakuutusmaksusta. Pyytäessään selvitystä yrityksessä tapahtuneesta järjestelystä Työllisyysrahaston on ilmoitettava työnantajalle, että selvityksen antamatta jättäminen ei estä maksun määräämistä.

21 c §

Työttömyysvakuutusmaksun määrääminen arvioimalla

Työllisyysrahasto voi määrätä 18 §:n mukaisen työnantajan ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun arvioimalla sen estämättä, mitä 21 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 21 a ja 21 b §:ssä säädetään, jos työnantaja ei ole ilmoittanut tulotietojärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettuja tulotietoja tulorekisteriin tai jos työnantajan tulorekisteriin ilmoittamat tulotiedot ovat liian pieniä käytettäessä perusteena Työllisyysrahaston 22 tai 22 a §:n perusteella saamia ja Työllisyysrahaston käytössä olevia muita työnantajan palkanmaksua ja muuta toimintaa koskevia tietoja.

Sen estämättä, mitä 21 a §:ssä säädetään, Työllisyysrahasto voi omasta aloitteestaan muuttaa määrättyä ennakkoa ja määrätä uuden ennakon arvioimalla, jos työnantaja on ilmoittanut ennakkopalkkasumman liian pieneksi ilmeisenä tarkoituksenaan kiertää työttömyysvakuutusmaksua koskevia säännöksiä työttömyysvakuutusmaksujen välttämiseksi.

Työllisyysrahaston on ilmoitettava työnantajalle arviomaksun määrä ja sen perusteet. Työnantajalle on annettava tilaisuus selvityksen antamiseen ennen arviomaksun määräämistä. Selvityksen antamatta jättäminen ei estä arviomaksun määräämistä.

Työllisyysrahasto antaa arviomaksusta valituskelpoisen päätöksen, josta käy ilmi arviomaksun määrä ja sen määräytymisperusteet. Siltä osin kuin päätöksessä poiketaan työnantajan 3 momentin perusteella antamasta selvityksestä, päätös on perusteltava hallintolaissa säädetyllä tavalla.

21 d §

Maksujen erääntyminen

Edellä 21 §:n 1 momentissa ja 21 c §:ssä tarkoitettujen maksujen erääntymisestä ja 21 §:n 2 momentissa tarkoitettujen maksujen eräpäivistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Eduskunnan vastaus EV 118/2018 vp

21 e §

Työttömyysvakuutusmaksun ja ennakonpalautuksen korko

Työllisyysrahasto perii 21 b §:ssä tarkoitettusta työttömyysvakuutusmaksusta ja 21 c §:ssä tarkoitettusta arviomaksusta korkoa ja maksaa 21 b §:ssä tarkoitettulle ennakonpalautukselle korkoa. Koron suuruus on korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden viitekorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä, kuitenkin vähintään 0,5 prosenttia. Siltä osin kuin työttömyysvakuutusmaksu tai arviomaksu ylittää 1 000 euroa, maksun korko on kuitenkin viitekorko lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä.

— — — — —

21 g §

Työttömyysvakuutusmaksujen perintään liittyvä tarkastusoikeus

Työllisyysrahastolla on oikeus tarkastaa työnantajan asiakirjoista 21 b §:n 4 momentin, 22 §:n 1 momentin 3 kohdan, 24 §:n 4 momentin ja 24 c §:n mukaisen tietojenantovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen oikeellisuus.

— — — — —

22 §

Työllisyysrahaston oikeus tietojen saamiseen

Työllisyysrahastolla on salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada työttömyysvakuutusmaksun määräämistä, perintää ja valvontaa varten:

— — — — —

2) Eläketurvakeskukselta ja työeläkelaitoksilta työnantaja- ja työntekijäkohtaisesti yksilöidyt tiedot maksetuista palkoista ja tiedot yrittäjän eläkelain (1272/2006) tai maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) mukaisesti vakuutetuista henkilöistä ja ajanjaksoista, joina henkilöt ovat vakuutettuja mainittujen lakien mukaisesti, sekä henkilöille näinä ajanjaksoina maksetuista palkoista sekä palkkaa maksaneiden työnantajien yksilöintitiedot;

— — — — —

22 a §

Työllisyysrahaston oikeus tietojensaamiseen Verohallinnolta

Työllisyysrahastolla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä Verohallinnolta työttömyysvakuutusmaksun määräämistä, perintää ja valvontaa varten tarpeelliset:

— — — — —

3) suorituksensaajittain henkilötunnuksella tai muutoin yksilöidyt tiedot työnantajan tai muun suorituksen maksajan verotusta varten ilmoittamista maksetuista palkoista, niihin rinnastettavis-

Eduskunnan vastaus EV 118/2018 vp

ta suorituksista ja niihin liittyvistä työnantajasuorituksista sekä palkansaajalta pidätetyistä veroista ja pakollisista vakuutusmaksuista.

24 i §

Työllisyysrahaston oikeus oikaista työttömyysvakuutusmaksua

Jos työnantaja on muuttanut tulorekisteriin ilmoittamiaan tietoja tai korjannut tulorekisteriin ilmoittamissaan tiedoissa olevan virheen tai virheen, joka johtuu Työllisyysrahaston kirjoitusvirheestä, laskuvirheestä taikka muusta niihin verrattavasta erehdyksestä, Työllisyysrahasto voi oikaista 21 ja 21 c §:n perusteella määrättyjä työttömyysvakuutusmaksuja, työttömyysvakuutusmaksun korkoa, arviomaksun korkoa ja palautuskorkoa niiden muutosta vastaavaksi samalta tai toiselta vakuutusvuodelta. Työllisyysrahasto voi oikaista työttömyysvakuutusmaksua työnantaja kuultuaan myös, jos työnantaja ei ole tehnyt palkkatietoilmoitusta tulorekisteriin, palkkatietoilmoitus tai muu työnantajan antama tieto on puutteellinen tai virheellinen taikka työnantaja on muuten laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa tulorekisteriin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2019 työttömyysvakuutusmaksujen määrittämiseen ja perimiseen. Sen 21 §:n 2 momenttia sovelletaan 1 päivästä marraskuuta 2018.

Työttömyysvakuutusmaksujen ennakkojen määrittämiseen vuosille 2019 ja 2020 sovelletaan kuitenkin tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 21 a §:ää.

Työnantajille, jotka eivät ole ilmoittautuneet ennakkomalliin viimeistään 15 päivänä marraskuuta 2018, työttömyysvakuutusmaksut määrätään 1 päivästä tammikuuta 2019 noudattaen 21 §:ää ja 21 d §:n 1 momenttia.

Vuoden 2018 tai sitä aikaisempien vuosien työttömyysvakuutusmaksuihin sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.

Laki

koulutuksen korvaamisesta annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan koulutuksen korvaamisesta annetun lain (1140/2013) 8 ja 9 § seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 118/2018 vp

8 §

Menettely haettaessa koulutuskorvausta Työllisyysrahastolta

Työnantajan on haettava koulutuskorvausta Työllisyysrahastolta vakuutusvuotta seuraavan kalenterivuoden tammikuun loppuun mennessä.

Työllisyysrahasto antaa päätöksen koulutuskorvauksen määrästä. Koulutuskorvaus maksetaan työnantajalle tai hyvitetään rahoituslain 21 §:n 1 momentin tai 21 b §:n mukaan määrättävää työttömyysvakuutusmaksusta.

9 §

Rahoituslain soveltaminen

Työllisyysrahaston maksamaa koulutuskorvausta koskevaan asiaan sovelletaan, mitä rahoituslain 21 b, 22, 22 a, 22 c—22 g, 23, 24, 24 a—24 g, 24 i, 26 d ja 26 e §:ssä säädetään työttömyysvakuutusmaksusta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2019 koulutuskorvauksen määrittämiseen.

Helsingissä 16.11.2018

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri